

Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkisafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

5-ci istiqamət: Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında baş verən proseslər konkret nəticələrin əldə olunduğu danışıqlar prosesinin başlanma ehtimalını getdikcə azaldır. Artıq son günlərdə belə bir qənaət daha sürətlə möhkəmlənməkdədir ki, konfliktin çözümləndirilməsi hərbi variant yeganə çıxış yoluna çevrilir.

Minsk Qrupunun fəaliyyətsizliyi də savaşı tətikləyir

Azərbaycan bu vaxta qədər məsələnin dinc müstəvidə həllində maraqlı olub və bunun üçün də qarşı tərəfə imkan, şans yaradıb. Amma Ermənistan ona verilən şansıdan hələ də düzgün istifadə edə bilmir və prosesləri savaşa doğru sürükləyir. Məhz bu durumda görünən odur ki, işğalçı ölkə ərazilərin azad edilməsi ilə nəticələnməyə hərbi variantla üzləşəcək.

Hadisələrin bu axarda inkişafını qaçılmaz edən daha bir faktor münaqişənin həllində vasitəçilik edən ATƏT-in Minsk Qrupunun indiyə qədər Ermənistanın işğal siyasətinə qarşı real addımlar atmasıdır. Elə rusiyalı politoloq Qriqori Trofimçuk da məsələyə eyni prizmadan yanaşır: "Qrup buna qədər danışıqların gedişatına və sürətinə təsir göstərə bilməyibse, o zaman çətin ki, eyni tərkibdə yaxın gələcək və strateji perspektiv üçün yeni bir şey təklif edə bilsin. Məsələn, bir mütəxəssis kimi hesab edirəm ki, hansısa səbəbdən qrupun tərkibini dəyişmək mümkün deyilsə, heç olmasa, bu danışıqlar masasının ətrafında olan mütəxəssislər dairəsi genişləndirilməlidir. Hər bir halda, danışıqların sürətlənməsinə və konkretləşdirilməsinə kömək edə biləcək təklifləri nəzərdən keçirmək lazımdır. Ancaq ATƏT-in Minsk Qrupunun qarşıdakı səfərlərində buna yaxın nələrinse olmadığı məlum olarsa, Azərbaycan artıq bu strukturla belə uzunmüddətli rejimdə danışıqları davam etdirməyə dəyib-dəymədiyinə qərar verməlidir. Bəlkə də yalnız Qarabağ məsələsinə baxılmasını sürətləndirmək üçün yox, həm də ATƏT-in Minsk Qrupunun bu cür fəaliyyətsizliyi nəticəsində bütün bölgənin partlaması üçün bəzi başqa variantları təklif etməsi məqsədilə birbaşa BMT-yə

müraciət etmək lazımdır".

Xatırladaq ki, Azərbaycan da Minsk Qrupunun fəaliyyətindən narazidir və qurumun indiyə qədər olan fəaliyyəti sadəcə status-kvonun qorunub saxlanmasına xidmət edib. Təbii ki, bundan razı qalan yalnız Ermənistandır. Təsədüfi deyil ki, bu ölkənin xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan "İnterfaks" agentliyinə müsahibəsində Minsk Qrupundan xüsusi razılıq edir. O, Minsk Qrupunun fəaliyyətini tərifləyir və danışıqların məhz bu formatda davamını vacib sayır. Bu da təsadüfi deyil. Çünki Minsk Qrupunun mövcud formatının saxlanması münaqişənin həllinin uzanmasına və Qarabağda erməni işğalının davam etməsinə gətirib çıxarır. Elə bu səbəbdən Minsk Qrupunun fəaliyyəti uzun müddətdir ki, Azərbaycan ictimaiyyəti tərəfindən çox sərt tənqiddə məruz qalır. Rəsmi Bakı son illərdə aparılan danışıqların heç bir mənasının olmadığını, Minsk Qrupunun öz mandatına, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qərarlarına uyğun olaraq, işğal olunmuş ərazilərin azad olunması ilə bağlı heç bir ciddi şey göstərmədiyini vurğulayır. Bu halda Bakı Minsk Qrupunun formatında dəyişiklik olmasını, qrupa üzv digər ölkələrin də prosesdə aktiv iştirakını istəyir.

Azərbaycan Türkiyənin regionda fəaliyyətini daha aktiv hala gətirir

Hazırda rəsmi Bakı ən yüksək səviyyədə bəyan edir ki, Ermənistanla mənasız danışıqlar aparmaq niyyətində deyil. Danışıqların olmasını istəyən Minsk Qrupunun isə nəticə üçün Ermənistanı təsir etməsi vacibdir. Belə təsirin olmasını şərtləndirən məqamlardan biri də Türkiyənin vasitəçi qismində prosesə cəlbidir.

Xatırladaq ki, Türkiyə Minsk Qrupunun üzvlərindən

Bakının yeni geosiyasi gedişləri İrəvanı diz çökdürür..

den biridir və Ankaranın burada rolunun artacağı istisna edilmir. Çünki Bakı bu məsələdə maraqlıdır, müvafiq fəaliyyət də göstərir. Elə Minsk Qrupunun özü də dəfələrlə bəyan edib ki, status-kvo dəyişməlidir, ancaq Ermənistan buna imkan vermir. Bu halda Türkiyənin prosesə qatılması vəziyyəti tamamilə dəyişə, danışıqlarda artıq hansısa nəticənin əldə edilməsinə gətirib çıxara bilər. Ekspertlər də hesab edir ki, Minsk Qrupunun üzvü olan Türkiyənin bu məsələdə daha fəal olması qurumun indiki həmsədrlərini narahat etməli deyil. Çünki Minsk Qrupu özü də anlayır ki, onun səyləri heç bir nəticə verməyəcək və artıq format dəyişikliyinə ehtiyac var. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Türkiyənin Minsk Qrupunda aktiv vasitəçi olaraq iştirak etməsi indidən Ermənistanla top-tüfənglə qarşılanır. Elə Zöhrab Mnatsakanyan da "İnterfaks" agentliyinə müsahibəsində Türkiyənin vasitəçiliyinə qarşı çıxıb və Ankaranı regionda stabil vəziyyət yaratmaqda ittiham edib. Halbuki, Türkiyə hər zaman Cənubi Qafqazda sabitliyin və sülh şəraitinin təmin olunması üçün fəaliyyət göstərmişdir. Ermənistan prezidentinin müşaviri Tevan Poqosyan da qeyd edir ki, Bakı Ankaranın yardımını ilə Qarabağ münaqişəsini ya sülh, ya da hərbi yolla ilə çözümləyəcək. Bu səbəbdən o, İrəvanın Türkiyəyə amilinə daha çox diqqət yetirməsinə vacib sayır: "Regionda Azərbaycan-Türkiyə faktorunu gücləndir. Azərbaycan Türkiyə ilə indi çox aktiv şəkildə hansısa əməliyyatlara hazırlaşır. Ermənistan üzleşdiyi bütün təhlükəsizlik problemlərini

yaxşı başa düşməli və bunlara qarşı çıxmağa hazır olmalıdır. Amma bu gün Ermənistanın belə imkanları getdikcə məhdudlaşır". Qarabağdakı qondarma qurumun sabiq "nüməyəndəsi" Tiqran Abrahamyan isə qeyd edir ki, Bakı və Ankaraya erməni diasporunun sıradan çıxarılması və birgə təbliğat sahəsində də önəmli addımlar atır: "Məsələn, Türkiyə və Azərbaycan ortaq media platforması yaradır, rəsmi açıqlamalara görə, bunun məqsədi təhlükəsizlik sahəsinin təhdidləridir". O qeyd edib ki, Türkiyə-Azərbaycan ortaq media platforması Ermənistan və diaspor üçün böyük cəbhə açıq, mövcud informasiya potensialını birləşdirmək və ümumi gündəmə xidmət etmək problemi var.

Xatırladaq ki, prezidentin köməkçisi-Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin İstanbul səfərində diqqət mərkəzində yer alan məqamlardan biri məhz ortaq media platformasının yaradılması olub. Bununla yanaşı, Hikmət Hacıyevin vurğuladığı kimi, televiziya-dan kino sektorunadək bütün sahələr üzrə birgə layihələrin həyata keçirilməsi, mütəxəssis mübadilə proqramlarının hazırlanması, eləcə də texnologiya sahəsində əməkdaşlıq hər iki ölkəyə qarşı həyata keçirilən qaraxma kampaniyası ilə mübarizədə də əhəmiyyətli rol oynayacaq. Ancaq bu da məsələnin hamısı deyil. Belə ki, Türkiyə-Azərbaycan media platforması düşünülüyü kimi reallaşdırıldığı təqdirdə, özüne yeni tərəfdaşlar da cəlb edəcək. Məsələn,

növbəti mərhələdə bu platformaya Türk Şurasına üzv olan digər qardaş ölkələrin də mediası qoşula bilər. Bu isə, təbii ki, yalançı erməni təbliğatına qarşı daha böyük cəbhə formalaşması deməkdir. Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığı fonunda Ermənistanı narahat edən əsas məqamlardan biri də məhz budur.

İrəvan isterikada...

Bakı və Ankaranın sərgilədiyi siyasət regionda hər iki ölkənin mövqeyinin getdikcə güclənməsini şərtləndirir. Bu mənada, Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyinin son zamanlar daha ritorik və isterik davranış nümayiş etdirməsi də təsadüfi deyil. Məsələn, burasındadır ki, Qarabağ münaqişəsinin hərbi həlli halında İrəvan Bakıdan hansı zərbələr alacağını yaxşı bilir. İndi bu durumda Türkiyənin də Azərbaycanın yanında yer alması Ermənistanı daha çıxılmaz duruma salır.

Belə vəziyyətdə isterik duruma düşən Ermənistan Azərbaycan və Türkiyəyə böhtanlar yağdırır. Halbuki, Ermənistan Qarabağ məsələsinin dinc həlli istiqamətində addımlar atsa, vəziyyət tam fərqli olardı. Amma bunun əvəzində Nikol Paşinyan hökuməti ilə separatçı rejim arasında strateji ittifaq haqqında sənədin hazırlanması üzərində intensiv işin getdiyi üzə çıxır. Ordusunda şəxsi heyət sarıdan ciddi problemlər yaşayan Ermənistan dövləti məcburi addım kimi yaşlı insanların və əlinə heç vaxt silah götürməmiş qadınların imkanlarından bəhrələnmək istəyir. Könüllülərdən ibarət ordu yaradır. Suriyadan və Livanın erməni mənşəli köçkünləri işğal altındakı

Azərbaycan ərazilərində qanunsuz şəkildə məskunlaşdırmağa çalışır. Həmin insanların mütləq əksəriyyətinin Yaxın Şərqdə fəaliyyət göstərən terrorçulardan ibarət olması heç kimə sirr deyil. Bütün bu qeyd edilənlər onu göstərir ki, Ermənistan yeni hərbi təxribat və avantüralara əl atmaq istiqamətində siyasətində israrlıdır. Ölkənin düşdüyü ağır sosial-iqtisadi böhran və onun postpandemiya dövründə daha da kəskinləşməsi perspektivi bu siyasətin həyata keçməsinə öz sözünü deyir. Amma indiki halda Ermənistanı ən çox narahat edən məsələ Azərbaycan-Türkiyə hərbi müttəfiqlik münasibətləri ilə bağlıdır. Son dövrlərdə Azərbaycanın və Türkiyənin siyasi-hərbi rəhbərliyinin qarşılıqlı intensiv səfərləri və bu fonda Naxçıvandan tutmuş Azərbaycanın bir sıra digər ərazilərində geniş coğrafi ərazidə iki qardaş ölkənin quru və hərbi-hava qüvvələrinin birgə taktiki hərbi təlimlər keçirməsi Ermənistanla vahimə ilə izlənməkdədir. Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığının keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəlməsi fonunda İrəvanın real siyasəti Ermənistanın sülh danışıqlarına qarşı olduğunu nümayiş etdirir. Belə olan halda beynəlxalq hüquq Azərbaycanı öz torpaqlarını güc yolu ilə azad etmək haqqı verir və Azərbaycan ordusu istənilən an bu missiyanı uğurla gerçəkləşdirmək əzmindədir.

Tahir TAGIYEV

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap olunur.